

Inżynieria i Utrzymanie Ruchu 04.2013

Autor: Mgr inż. Mariusz Głowicki
Zastępca Dyrektora Działu Bezpieczeństwa Maszyn

Nowe maszyny, a odpowiedzialność użytkowników.

W kontaktach z naszymi klientami często spotykamy się z problem niezrozumienia, bądź braku świadomości odpowiedzialności użytkownika za bezpieczeństwo nowych maszyn sprowadzonych relatywnie niedawno do ich zakładów produkcyjnych.

Warto przypomnieć, że obecnie kwestie wymagań dla nowych maszyn przedstawia Dyrektywa Maszynowa 2006/42/WE, wdrożona do prawa polskiego na mocy Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 21 października 2008 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla maszyn (Dz. U. nr 199 poz. 1228).

Użytkownik kupując nową maszynę w głównej mierze skupia się na jej możliwościach technologicznych, co jest naturalne, bo przecież maszyna jest nabywana po to aby realizować określone zadania produkcyjne. Jednocześnie kwestie jej bezpieczeństwa są minimalizowane, bądź w najgorszych przypadkach całkowicie pomijane. Niejednokrotnie czujność użytkowników jest usypiana przez umieszczony na maszynie znak „CE” i dołączoną do jej dokumentacji „deklarację zgodności WE”.

Należy mieć świadomość, że umieszczenie przez producenta znaku „CE” na maszynie czy dołączenie do niej stosownej deklaracji nigdy nie świadczy o tym, że maszyna rzeczywiście spełnia aktualne wymagania. Jest to jedynie zadeklarowanie, że jego zdaniem tak jest. Dodatkowo często praktyką jest powoływanie się przez producentów w deklaracjach na nieaktualne normy. I tutaj olbrzymią rolę odgrywa wiedza i świadomość użytkowników w celu zweryfikowania, czy faktycznie producent ma rację. Użytkownik musi mieć pewność, że producent zbudował lub doposażył maszynę w środki bezpieczeństwa w sposób właściwy z przesłankami przeprowadzonej oceny ryzyka na etapie projektowym.

Dlaczego jest to takie istotne? Ponieważ w zakładzie pracy to użytkownik ponosi odpowiedzialność za bezpieczeństwo pracujących ludzi. Zgodnie z art. 226 Kodeksu Pracy użytkownik przed wdrożeniem maszyny do produkcji ma obowiązek wykonać ocenę jej ryzyka zawodowego. Zgodnie z art. 217 Kodeksu Pracy niedopuszczalne jest wyposażanie stanowisk pracy w maszyny i inne urządzenia techniczne, które nie spełniają wymagań dotyczących oceny zgodności (zapisy ze stosowanych ustaw, dyrektywy maszynowej 2006/42/WE, norm zharmonizowanych z dyrektywą 2006/42/WE).

W sytuacji gdy na maszynie ze znakiem „CE” i „deklaracją zgodności WE” zdarzy się wypadek, a w rzeczywistości nie spełnia ona tych wymagań, odpowiedzialność przede wszystkim skupia się na użytkowniku. Oczywiście producent jest również w trudnej sytuacji, bowiem jego maszyny mogą być zatrzymane przez Państwową Inspekcję Pracy, będącą Organem Nadzoru Rynku.

Przy zakupie nowych maszyn należy mieć świadomość, że kwestie bezpieczeństwa nie mogą być pominięte, a czujność użytkowników usypiona przez określone znaki czy dokumenty. Własna weryfikacja stanu bezpieczeństwa maszyny i stosowna ocena ryzyka przeprowadzone przed odbiorem maszyny są jedyną gwarancją bezpieczeństwa.